

Verslag hoorzitting d.d. 18 juni 2007 over bezwaar Stichting "Wij vertrouwen stemcomputers niet" tegen besluit minister tot goedkeuring stemmachines Nedap

Aanwezig:

Namens de Stichting "Wij vertrouwen stemcomputers niet" (hierna: de stichting) : de heren Gonggrijp en Vleugels

Namens het Nedap: de heren van Wijk en Schippers (plus twee toehoorders: de heren Rozendaal en Teunissen)

Namens de bezwaarcommissie: de heer van Ballegooij (voorzitter), mevrouw Hermus en Van Driel (secretaris)

De voorzitter opent de zitting en stelt de aanwezigen in de gelegenheid zich voor te stellen. Hij deelt de aanwezigen vervolgens mee dat het ministerie hem heeft meegedeeld niet aanwezig te zijn. Hij geeft als eerste het woord aan de Stichting. De Stichting vraagt toelichting op de afwezigheid van het ministerie en vraagt tevens of het advies van de hoorcommissie openbaar zal zijn. De voorzitter informeert geen verdere toelichting van het ministerie op haar afwezigheid te hebben ontvangen. Verder licht hij toe dat er bij nader inzien geen sprake is van een externe adviescommissie in de zin van artikel 7:13 Awb omdat de commissie niet officieel als zodanig is ingesteld. De commissie is derhalve slechts verantwoordelijk voor het horen van de belanghebbenden en het opstellen van een verslag hierover. De commissie zal geen advies uitbrengen aan het bestuursorgaan. Het bestuursorgaan zal de beslissing op bezwaar opstellen.

Als hier ingelast wordt beschouwd de pleitnota (zie bijlage) die door de heer Gonggrijp is overhandigd en toegelicht. De voorzitter vraagt toelichting op de opvatting van de Stichting dat geen sprake is van een besluit. De heer Vleugels stelt dat geen sprake is van een besluit in de zin van de Awb omdat een motivering ontbreekt.

Ook de heer Schippers overhandigt een pleitnota (zie bijlage) die hier als ingelast wordt beschouwd en leest deze voor.

De voorzitter geeft beide partijen de gelegenheid tot een reactie in tweede termijn. De heer Gonggrijp vraagt aan Nedap of de stelling van de Stichting dat op de stemmachine geen kandidatenlijst kan worden ingevoerd correct is. De heer Schippers stelt dat hij dit punt heeft toegelicht in zijn pleitnota en herhaalt dat de aangewezen keuringsinstelling (i.e. TNO) tijdens de prototypekeuringen vaststelt dat met het inbrengen van het stemgeheugen in de machine wordt voldaan aan de voorwaarden van de regeling. De heer Gonggrijp vraagt vervolgens hoe de sleutel, die een andere moet zijn dan in artikel 5.2 van de bijlage van de regeling wordt bedoeld, in de stemmachine wordt gestoken omdat de stemmachine slechts één "sleutelgat" heeft. De heer Schippers stelt dat verschillende typen stemmachines op dit punt van elkaar afwijken.

De heer Vleugels stelt vervolgens dat de Stichting tot de conclusie komt dat de regeling het begrip stemmachine zodanig definieert dat daaronder ook alle hulpapparatuur valt, dus ook de hulpapparatuur waarmee de kandidatenlijsten geprogrammeerd worden. De heer Van Wijk antwoordt daarop dat de definitie van stemmachine zoals deze in de regeling is opgenomen alléén ziet op de hulpapparatuur die in het stemlokaal wordt gebruikt. De heer Vleugels geeft hierop als reactie dat de definitie in de regeling mogelijk jaren als zodanig is geïnterpreteerd. De minister had echter, als gevolg van het voortschrijdend inzicht naar aanleiding van de discussie zoals deze door de Stichting is aangezwengeld, tot de conclusie moeten komen dat de definitie anders diende te worden gelezen. Er was sprake van nieuwe feiten en omstandigheden, waarmee in het besluit rekening gehouden had moeten worden. De Kamer heeft immers geconstateerd dat sprake was van een kwetsbare positie van

de overheid omdat deze geheel van Groenendaal afhankelijk bleek te zijn. De heer Schippers stelt dat Groenendaal in deze zaak geen partij is. Het gaat om de goedkeuring van de stemmachine van Nedap. Hij stelt dat de argumentatie van de Stichting slechts betrekking kan hebben op een eventuele toekomstige regeling maar niet geldt voor de huidige regeling omdat de toevoeging in de definitie van het begrip stemmachine "in het stemlokaal" van meent af aan door fabrikant, keuringsinstelling en het ministerie zodanig is geïnterpreteerd dat slechts hulpapparatuur die in het stemlokaal wordt gebruikt onder deze definitie valt.

De heer Vleugels stelt dat de Staatssecretaris in elk geval na het verschijnen van het rapport van de commissie Hermans tot intrekking van het besluit had moeten overgaan. Daarin staat immers expliciet dat het wenselijk is de software te keuren. De staatssecretaris reageert daarop echter verschillend in het politieke en het juridische domein. In het politieke domein (de Tweede Kamer) zegt zij dat ze de regeling zodanig zal aanpassen dat ook de software zal worden gekeurd, terwijl zij in het juridische domein het besluit dat op basis van de oude definitie is genomen handhaaft. Hij stelt dat het begrip stemlokaal in de regeling ook moet worden gezien als een juridisch begrip, niet als iets wat naar een fysieke locatie verwijst.

De heer Schippers stelt dat de commissie Hermans al geoordeeld heeft over de vraag of de minister juist gehandeld heeft bij het besluit tot goedkeuring van de stemmachine. Hij citeert de opdracht van de commissie Hermans waaruit volgens hem blijkt dat deze de expliciete opdracht had na te gaan hoe de keuringen plaatsvonden. Nu de commissie heeft geconcludeerd dat het ministerie in de aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen adequaat heeft gehandeld, is er geen ruimte meer om in de beslissing op bezwaar iets anders te vinden.

Mevr. Hermus vraagt of de Stichting een toelichting kan geven op haar stelling dat de huidige regeling geen ruimte biedt aan de minister om een éénmalige goedkeuring of een goedkeuring met een beperking te geven. De heer Gonggrijp reageert hierop dat de regeling er vanuit gaat dat keuringen onbeperkt geldig zijn omdat de regeling alleen het mechanisme van de vierjaarlijkse herkeuring kent. Door de goedkeuring aan een beperking in de tijd te koppelen ondergraaft de minister dit mechanisme.

De voorzitter stelt alle aanwezigen nogmaals in de gelegenheid tot het maken van slotopmerkingen. Hij merkt op dat hij zal aandringen bij het bestuursorgaan om de beslissing op bezwaar te nemen vóór 6 juli, dus binnen de wettelijk gestelde termijn.

De voorzitter sluit niets meer aan de orde zijnde de hoorzitting.